

Predlog rdečega seznama ptičev Slovenije

Proposal of the Bird Red Data List of Slovenia (Yugoslavia)

JANEZ GREGORI, SERGEJ D. MATVEJEV

Ključne besede: Rdeči seznam ptičev, ptiči, Aves, Slovenija
Key words: Red Data List, birds, Aves, Slovenia

Sprejeto: 25.9.1987

IZVLEČEK

Od 193 gnezdilcev Slovenije avtorja navajata za ogroženih 112 vrst. Razvrščata jih v IUCN kategorije. Zaradi primerljivosti pri posameznih kategorijah navajata poimenovanje, kot ga uporabljajo Nemci in Avstrijci (NA). Med ogroženimi vrstami prevladujejo predstavniki skupine Nonpasseriformes (33,2 %) nad Passeriformes (19,2%).

ABSTRACT

Of 193 nesting birds of Slovenia the authors cite 112 threatened species. They are classified according to the IUCN categories. For the sake of comparability in particular categories such designation are added as used in Germany and Austria (NA). Among the threatened species the representatives of the Nonpasseriformes group (33,2%) prevail over Passeriformes (19,2%).

1. UVOD

Posledica splošne degradacije naravnega okolja, ki ponekod dobi-va že katastrofalen obseg, je tudi upadanje števila mnogih vrst ptičev. Ogrožata jih predvsem uničevanje habitatov (silvikultura, agrikultura - izsuševanje in uničevanje raznih mokrišč) ter uporaba raznih strupov, ki je večkrat nekontrolirana. Da bi začeli tudi pravočasno opozarjati na neljube pojave v naravi, so v mnogih državah, poleg drugih naravovarstvenih naporov, naredili tudi sezname različno ogroženih vrst ptičev. Celovito predstavljene posamezne vrste so izdali v tako imenovanih Rdečih knjigah (Red Data Books).

Bilo je že več dogovarjanj, da bi napravili Rdeče knjige v okviru cele Jugoslavije, narejenega pa je bilo bore malo. G a r o v n i k o v in H a m (1981, 1986) sta naredila spisek ogroženih vrst ptičev Vojvodine. Kot kriterij razvrščanja sta vzela faktorje ogroženosti (10 faktorjev), podobno kot je to naredil S c h m i d t (1979) za Madžarsko. Glede na stopnjo ogroženosti, sta jih razvrstila v tri skupine: najbolj ogrožene, bolj ogrožene in ogrožene.

Nekatere evropske države imajo že narejene Rdeče sezname ogroženih živali, če le omenimo Nemce (B l a b et al., 1984) in Avstrijce (G e p p et al., 1983). Narejena je tudi evropski Rdeči seznam ogroženih vrst ptičev (K i n g, 1978-79).

2. STANJE V SLOVENIJI

V Sloveniji je bila varstvu ptičev posvečana razmeroma velika publiciteta, številni krajši prispevki so bili objavljeni v raznih poljudnih in strokovnih revijah (npr. G r e g o r i, 1966, 1972). Vprašanjem varstva in ogroženosti živali sta več pozornosti posvetila B r e l i h in G r e g o r i (1980), ki sta temeljiteje obravnavala različne vidike ogroženosti. V okvirnem seznamu ogroženih vrst ptičev sta pri vsaki vrsti navedla tudi vzrok(e) ogroženosti. Kot poglavitne navajata predvsem različna uničevanja habitatov, uporabo strupov, ujede pa ogroža prvenstveno ilegalno uničevanje. V seznamu navajata 39 vrst, 1 red in 2 rodova ptičev. Doslej je bila že dana pobuda, da naredimo Rdeči seznam ptičev Slovenije (G r e g o r i, 1983).

Varstvo ptičev v Sloveniji uravnava dva zakonska predpisa: Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Ur. l. SRS, št. 25/76) ter Odlok o zavarovanju redkih ali ogroženih živalskih vrst ter njihovih razvojnih oblik (Ur. l. SRS, št. 28/76). Vrste, ki jih je po veljavnih predpisih dovoljeno loviti v določenem obdobju, so naslednje: njivska gos (*Anser fabalis*), mlakarica (*Anas platyrhynchos*), kreheljc (*Anas crecca*), regeljc (*Anas querquedula*), kragulj (*Accipiter gentilis*), skobec (*Accipiter nisus*), črna liska (*Fulica atra*), veliki petelin - samec (*Tetrao urogallus*), ruševac - samec (*Lyrurus tetrix*), fazan (*Phasianus colchicus*), rdečenoga jerebica (*Alectoris rufa*), poljska jerebica (*Perdix perdix*), gozdni jereb - samec (*Tetrastes bonasia*), golob grivar (*Columba palumbus*), turška grlica (*Streptopelia decaocto*), divja grlica (*Streptopelia turtur*), sloka (*Scolopax rusticola*) in kozica (*Gallinago gallinago*).

Vse leto je dovoljeno loviti: šoko (*Garrulus glandarius*), srako (*Pica pica*) in sivo vrano (*Corvus cornix*).

Vrste ptičev, za katere lahko predlagatelj zakona izda dovoljenje za odstrel, so naslednje: planinski orel (*Aquila chrysaetos*), belka (*Lagopus mutus*), veliki petelin - samica (*Tetrao urogallus*), ruševac - samica (*Lyrurus tetrix*), gozdni jereb - samica (*Tetrastes bonasia*), kotorna (*Alectoris graeca*), prepelica (*Coturnix coturnix*), skalni golob (*Columba livia*), krekovt (*Nucifraga caryocatactes*) in navadna kavka (*Coloeus monedula*).

Vse ostale vrste ptičev so zavarovane vse leto. Po sklepu občnega zbora Lvske zveze Slovenije, je začasno celo leto prepovedano loviti velikega petelina (*Tetrao urogallus*).

Podrobnejšo problematiko varstva ptičev obravnava B r e l i h in G r e g o r i (1980). Pripomniti je še treba, da bo že v bližnji bodočnosti prišlo do revizije pravnih predpisov o varovanju ptičev v naši republiki.

3. MERILA PRI DOLOČANJU KATEGORIJ OGROŽENOSTI

Obravnava samo vrste, ki v Sloveniji redno ali občasno gnezdi-jo. Pri določanju kategorij ogroženosti vrst ptičev Slovenije sva se odločila, da uporabljava kriterije, ki jih predlaga IUCN (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources), ker bo tako najbolj zagotovljena primerljivost podatkov. Nemci in Avstrijci so kategorije določili nekoliko drugače, zaradi primerljivosti pa pri posameznih kategorijah navajava tudi njihovo poimenovanje (NA).

Kategorije pri določanju stopnje ogroženosti posameznih vrst so naslednje:

Ex - izumrla vrsta (IUCN: Extinct; NA: ausgestorben, ausgerottet oder verschollen)

Vrsta, ki je bila na ozemlju Slovenije dokazano prisotna v naravnih populacijah in je v zgodovinskem času z gotovostjo izumrla, oziroma je bila istrebljena na ozemlju celotne Slovenije.

Ex? - domnevno izumrla vrsta (IUCN: Extinct?; NA: ausgestorben, ausgerottet oder verschollen)

Pogrešana vrsta, katere prisotnost je bila znana, že dalj časa (najmanj 20 let) pa je kljub iskanju ni več najti. Obstaja utemeljen sum, da je izumrla.

E - prizadeta vrsta (IUCN: Endangered; NA: vom Aussterben bedroht oder stark gefährdet).

Vrsta, ki je v nevarnosti, da izumre, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Vrsta, katere številčnost se je zmanjšala na kritično stopnjo, ali katere številčno upadanje je v večjem delu areala zelo hitro. Prizadete so predvsem stenoeke vrste, katerih habitati so ogroženi.

V - ranljiva vrsta (IUCN: Vulnerable; NA: gefährdet)

Vrsta, za katero je verjetno, da bo v bližnji prihodnosti prešla v kategorijo prizadete vrste, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Vrsta, katere številčnost se je v velikem delu areala zmanjšala ali se zmanjšuje.

Vrsta, ki je zelo občutljiva na kakršnekoli spremembe, oziroma vrsta, ki poseljuje na človekove vplive zelo občutljive habitate. V primeru ogrožanja bi hitro prešla v kategorijo prizadete vrste.

R - redka vrsta (IUCN: Rare; NA: potentiel gefährdet)

Vrsta, ki je potencialno ogrožena zaradi svoje redkosti in v primeru ogrožanja lahko hitro preide v kategorijo prizadete vrste.

O - vrsta izven nevarnosti (IUCN: Out of danger; NA: -)

Vrsta, ki ni več ogrožena, oziroma vrsta, ki je prej sodila v eno od zgornjih kategorij, sedaj pa se je zaradi prenehanja ogrožanja stanje izboljšalo. Vrsta ne sodi več v Rdeči seznam, vendar jo zaradi možnosti ponovnega ogrožanja vodimo v tej kategoriji.

I - neopredeljena vrsta (IUCN: Indeterminated; NA: in ungeklartem Ausmass gefahrdet)

Vrsta, za katero obstaja možnost, da pripada eni izmed kategorij ogroženosti, vendar je o njej tako malo podatkov, da je težka odločitev, v katero izmed kategorij spada.

K - nezadostno poznana vrsta (IUCN: Insufficiently known; NA: ungenugend erforscht)

Vrsta, za katero je na razpolago tako malo podatkov, da ne vemo ali je ogrožena ali ne. Vrsta, za katero še nimamo zanesljivih podatkov o njenem gnezdenju pri nas.

Čemu naj služi seznam?

Seznam, kakorkoli ogroženih vrst ptic, naj služi kot:

- informacija upravnim organom, ki skrbijo za zakonodajno plat varstva živali;
- navodilo in pripomoček pri varstvu in urejanju habitatov, kjer živijo ogroženi ptici;
- pripomoček naravovarstvenim službam pri predlogih za zavarovanja določenih območij;
- pomoč pri vrednotenju posameznih naravnih predelov;
- pripomoček za pripravo planskih dokumentov;
- pripomoček pri pripravah in utemeljevanju programa raziskav redkejših vrst ter njihovih populacij;
- spodbuda vsem strokovnjakom, ki se ukvarjajo z vprašanji možnosti preživetja živalskih vrst;
- poziv vsem šolam, predvsem visokim, pri posredovanju znanja o ogroženosti ptic, o vzrokih ogroženosti in medsebojni vzročnosti;
- prispevek k sestavljanju jugoslovanskega seznama ogroženih vrst ptic;
- vzpodbuda za pospešeno raziskovalno dejavnost na področju ornitologije in za pospešeno prezentacijo že poznanih podatkov.

4. PRIPRAVA SEZNAMA

Poudariti morava, da seznam ogroženih vrst ptic Slovenije ni dokončen, ampak je plod najinega poznavanja literature in razmer v Sloveniji, ki sva si ga pridobila tekom dolgoletnega dela na terenu, pa tudi v razpravah s številnimi poznavalci ptic pri nas. Seznam je torej do neke mere subjektivne narave, v bodoče ga bo treba dopolnjevati oziroma spreminjati na osnovi novih spoznanj.

Poskus, da se sestavi orientacijski seznam ptic, ki gnezdijo (ali so gnezдили) v Jugoslaviji, je "Catalogus faunae Jugosla-viae" (M a t v e j e v & V a s i ć 1973, 1977). Podatke o plezalcih (Piciformes) in pticah pevcih (Passeriformes) je dopolnil M a t v e j e v (1976).

Seznam gnezdilcev Slovenije je narejen tudi po podatkih o gnezdenju posameznih vrst, ki so objavljeni v reviji "Acrocephalus" ali na drugem mestu.

Dejstvo je, da nam vsa stara literatura v celoti ni poznana, marsikateri zanimiv podatek je še vedno pod prahom. Tako imamo zelo slab pregled nad vrstami, ki so nekoč živele pri nas, pa so izumrle v zadnjih dveh stoletjih. Veliko se npr. piše o brkatem seru (*Gypaetos barbatus*), vendar do sedaj nimava določnega podatka o gnezditvi za ozemlje današnje Slovenije. Podoben je primer z veliko bobnarico (*Botaurus stellaris*), za katero prav tako nisva še našla določnega podatka v literaturi ali ustnega sporočila o njenem gnezdenju v Sloveniji. Pregled stare literature bo terjal veliko časa, z objavo seznama pa ne kaže odlašati. Vrste, za katere je po pisnih ali ustnih obvestilih možno ali verjetno, da so bile ali so gnezdilke na ozemlju Slovenije, dajeva v kategorijo K in poleg nekaterih označujemo, v katero kategorijo ogroženosti naj bi sodile.

5. SEZNAM OGROZENIH VRST PTICEV SLOVENIJE

Taksonomsko osnovo za spisek ogroženih vrst ptičev SRS povzemava po delu "Catalogus faunae Yugoslaviae - Aves (M a t v e j e v & V a s i č, 1973).

Ex - izumrla vrsta

Gyps fulvus (beloglavi jastreb)

Ex? - domnevno izumrla vrsta

Circus pygargus (močvirski lunj)

Burhinus oedicnemus (prlivka)

Merops apiaster (čebelar)

Pyrhocorax pyrrhocorax (planinska vrana)

E - prizadeta vrsta

Ciconia nigra (črna štoklja)

Haliaeetus albicilla (orel belorepec)

Pernis apivorus (sršenar)

Aquila pomarina (mali klinčak)

Circus gallicus (orel kačar)

Falco peregrinus (sokol selec)

Falco naumanni (južna postovka)

Alectoris graeca (kotorna)

Coturnix coturnix (prepelica)

Crex crex (kosec)

Charadrius alexandrinus (beločeli deževnik)

Numenius arquata (veliki škurh)

Tyto alba (pegasta sova)

Coracias garrulus (zlatovranka)

Alcedo atthis (vodomec)

Dendrocopos leucotos (belohrbti detel)

Anthus pratensis (mala cipica)

Lanius senator (rjavoglavi srakoper)

Cisticola juncidis (brškinja)
Sylvia nisoria (pisana penica)
Emberiza calandra (veliki strnad)

V - ranljiva vrsta

Ixobrychus minutus (mala bobnarica)
Ciconia ciconia (bela storklja)
Aythya fuligula (čopasta črnica)
Accipiter gentilis (kragulj)
Accipiter nisus (skobec)
Buteo buteo (kanja)
Aquila chrysaetos (planinski orel)
Falco subbuteo (škrjančar)
Falco tinnunculus (navadna postovka)
Lagopus mutus (belka)
Tetrastes bonasia (gozdni jereb)
Lyrurus tetrix (ruševce)
Tetrao urogallus (veliki petelin)
Perdix perdix (poljska jerebica)
Rallus aquaticus (mokož)
Charadrius dubius (mali deževnik)
Tringa hypoleucos (mali martinec)
Gallinago gallinago (kozica)
Columba oenas (golob duplar)
Streptopelia turtur (divja grlica)
Bubo bubo (velika uharica)
Otus scops (veliki skovik)
Aegolius funereus (koconogi čuk)
Athene noctua (navadni čuk)
Glaucidium passerinum (mali skovik)
Caprimulgus europaeus (podhujka)
Apus melba (planinski hudournik)
Upupa epops (smrdokavra)
Picus canus (pivka)
Dryocopus martius (črna žolna)
Dendrocopos medius (srednji detel)
Dendrocopos minor (mali detel)
Picoides tridactylus (triprsti detel)
Riparia riparia (breguljka)
Galerida cristata (čopasti škrjanec)
Lullula arborea (hribski škrjanec)
Alauda arvensis (poljski škrjanec)
Motacilla flava (rumena pastirica)
Lanius collurio (rjavi srakoper)
Cinclus cinclus (povodni kos)
Cettia cetti (svilnica)
Locustella fluviatilis (rečni kobiličar)
Acrocephalus schoenobaenus (bičja trstnica)
Acrocephalus scirpaceus (srpična trstnica)
Acrocephalus arundinaceus (rakar)
Sylvia communis (siva penica)
Ficedula albicollis (belovrati muhar)
Saxicola rubetra (repaljčica)
Sitta europaea (brglez)
Remiz pendulinus (plašica)
Emberiza schoeniclus (trstni strnad)

R - redka vrsta

Nycticorax nycticorax (kvakač)
Anas querquedula (regeljc)
Anas clypeata (žličarica)
Aythya ferina (sivka)
Aythya nyroca (belooka raca)
Tringa totanus (rdečenogi martinec)
Tringa ochropus (pikasti martinec)
Tringa glareola (močvirski martinec)
Scolopax rusticola (sloka)
Sterna hirundo (navadna čigra)
Sterna albifrons (mala čigra)
Columba livia (skalni golob) - divja populacija
Strix uralensis (uralska kozača)
Dendrocopos syriacus (sirski detel)
Anthus campestris (rjava cipa)
Lanius minor (črnočeli srakoper)
Corvus corone (črna vrana)
Locustella luscinioides (trstni cvrčalec)
Locustella naevia (navadni kobiličar)
Luscinia melanocephala (tamariskovka)
Sylvia hortensis (svetlooka penica)
Sylvia melanocephala (žametna penica)
Phylloscopus bonelli (hribska listnica)
Ficedula parva (mali muhar)
Monticola solitarius (puščavec)
Parus lugubris (žalobna sinica)
Emberiza melanocephala (črnohlavi strnad)

O - vrsta izven nevarnosti

Corvus corax (krokar)

I - neopredeljena vrsta

Jynx torquilla (vijeglavka)
Corvus frugilegus (poljska vrana)
Sylvia cantillans (belobrada penica)
Monticola saxatilis (slegur)
Tichodroma muraria (skalni plezalček)
Carpodacus erythrinus (rdeči kalin)
Serinus citrinella (laška konopeljščica)

K - nezadostno poznana vrsta

Botaurus stellaris (velika bobnarica) (Ex?)
Gypaetos barbatus (brkati ser) (Ex)
Hieraaetus pennatus (mali orel)
Circus aeruginosus (rjavi lunj) (Ex?)
Milvus korschun (črni škarnik)
Milvus milvus (rjavi škarnik) (Ex?)
Falco cherrug (sokol morilec)
Porzana porzana (grahasta tukalica)
Porzana parva (mala tukalica)
Porzana pusilla (pritlikava tukalica)
Dendrocopos ilfordi (balkanski detel)
Riparia rupestris (skalna lastovka)
Oenanthe hispanica (sredozemski kupčar)
Luscinia svecica (modra taščica)

6. RAZPRAVA

V Rdečem seznamu ogroženih ptic Slovenije so obravnavani samo gnezdilci, tako redni kot občasni. Od 193 gnezdilcev jih v seznamu obravnavava 112, od teh sodijo 104 vrste v prvih pet kategorij (Ex, Ex ?, E, V, R). V seštevku niso zajete vrste, za katere nimamo določenih podatkov o njihovem preteklem oziroma sedanjem gnezdenju na ozemlju Slovenije. Ker pa je njihovo gnezdenje verjetno ali možno, jih v seznamu navajava v kategoriji K, zato, da bi tudi tako opozorili nanje. Te vrste so: *Botaurus stellaris*, *Milvus korschun*, *Milvus milvus*, *Hieraaetus pennatus*, *Gypaetus barbatus*, *Circus aeruginosus*, *Falco cherrug*, *Porzana porzana*, *Porzana parva*, *Porzana pusilla*, *Dendrocopos lilfordi*, *Riparia rupestris*, *Oenanthe hispanica* in *Luscinia svecica*.

Od 193 gnezdilcev Slovenije jih sodi 83 (43 %) med nepevce (Nonpasseriformes), 110 (57 %) pa med pevce (Passeriformes). Zgovoren je podatek, da med ogroženimi vrstami prevladujejo nepevci (33,2 %) nad pevci (19,2 %), kar je opazno tudi v spisku Avstrije. V tabeli 1 primerjalno podajava podatke za Slovenijo in Avstrijo.

Tab. 1 Analiza ogroženih gnezdilcev v odnosu na celotno število gnezdilcev (N)

Tab. 1 Endangered nesting birds in comparison with the total number of nesting birds (N)

kategorija category	Slovenija (N=193)		Avstrija (N=241)	
	Nonpasserif.	Passerif.	Nonpasserif.	Passerif.
Ex (+ Ex?)	4 (2,1%)	1 (0,5%)	17 (7,0%)	1 (0,4%)
E	16 (8,3%)	5 (2,6%)	+ 36 (14,9%)	10 (4,1%)
V	33 (17,1%)	18 (9,3%)	31 (12,9%)	1 (0,4%)
R	14 (7,2%)	13 (6,7%)	++ 20 (8,3%)	27 (11,2%)
SKUPAJ	67 (33,2%)	37 (19,2%)	104 (43,5%)	39 (16,2%)

+ Vom Austerben bedroht plus stark gefährdet

++ Potentiell gefährdet plus gefährdete Vermehrungsgäste

Večina nepevcev je telesno veliko večjih kot so pevci, nekateri sodijo prav v vrh prehranjevalne verige. Njihove populacije so manj številne kot populacije pevcev, zato so veliko bolj občutljive za neposredno uničevanje (npr. ujede). Večina nepevcev ima ozko ekološko valenco, večinoma so stenotropni in zato bolj občutljivi na spremembe v okolju. Zaradi tega jih močnejše prizadene uničevanje ali spreminjanje habitatov, kar je usodno za številne vrste vezane na vodne ali močvirne habitate. Najbolj ogrožene vrste pevcev so prav tako vezane na vodne habitate.

Ugotovitve o ogroženosti posameznih vrst naj bodo izhodišče tudi za njihovo varstvo. Nujno je, da so vsi naporji usmerjeni prav v varstvo njihovih habitatov ob doslednem upoštevanju varstva vsake posamezne vrste, ki jo v veliki meri zagotavlja že obstoječa zakonodaja.

7. SUMMARY

General degradation of the environment leads to an ever greater affection of birds. In Slovenia much attention has been dedicated to the protection of birds both from the educational-publicistic and the legal aspect. It will also be necessary to proceed more intensively with the redaction of the Red Data List of our threatened birds.

The Red Data List of birds of Slovenia represents the first list dealing with the threatened species of our republic. At the same time it is also the first document of this kind in Yugoslavia as a whole, wherein threatened birds are treated according to categories proposed by the IUCN (Ex = extinct, Ex? = extinct?, E = endangered, V = vulnerable, R = rare, O = out of danger, I = indeterminated and K = insufficiently known). For the sake of comparability such category designations as used in Germany and Austria (NA) are cited in brackets.

As supposed for some of the species, it is possible or likely that they nest in the territory of Slovenia or that they did so in the past, however, no concrete data are as yet at our disposal. In order to draw attention to them they are cited in the category K and in some cases we add also the category to which they belong in our belief. Considered in the analysis are those species only that make part of the first five categories (according to the IUCN).

Of 193 former, regular or periodical nesting birds of Slovenia 112 species (without K category) appear on the Red List. By far prevailing species are those of the Nonpasseriformes group being at the very head of the most threatened birds also in Austria (see Table 1). Such an imperilled condition of single species results above all from changes and destruction of their habitats coinciding with an excessive interest of hunters. The most affected species are bound to aqueous, swampy and wetland habitats. Present among aspects of vulnerability is also direct destruction (e.g. birds of prey). The list represents a contribution to the redaction of the Red Data List of Yugoslavia.

8. LITERATURA

Acrocephalus, 1980-1987, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, 1-7 (1-30), Ljubljana.

Elab, J., E. Nowak, W. Trautmann, H. Sukopp, 1984: Rote Liste der gefährdeten Tiere und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschland. Kilda-Verlag, Greven.

Brelih, S., J. Gregori, 1980: Redke in ogrožene živalske vrste v Sloveniji. Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.

Garovnikov, B., I. Ham, 1981: Prva "crvena lista" ptica Vojvodine. Priroda Vojvodine, 6-7: 59-63, Novi Sad.

Garovnikov, B., I. Ham, 1986: Prva "Crvena lista" ptica Vojvodine, prve dopune i korekcije. Priroda Vojvodine, 9-11: 57, Novi Sad.

Gepp, J., 1983: Rote Listen gefährdeter Tiere Österreichs
Bundesministerium für Gesundheit und Umweltschutz, Wien.

Gregori, J., 1966: O varstvu ptic v Sloveniji. Varstvo narave,
5: 139-149, Ljubljana.

Gregori, J., 1972: Ogroženost avtohtonih ptic. Zelena knjiga o
ogroženosti okolja v Sloveniji, pp. 143-147, Prirodoslovno
društvo Slovenije, Ljubljana.

Gregori, J., 1983: "Rdeča knjiga" ogroženih vrst pticv.
Acrocephalus, 4(16): 25. Ljubljana.

King, W.B., 1978-79: Red Data Book, 2 : Aves 2nd Edition. IUCN,
Morges.

Matvejev, S.D., 1976: Pregled faune ptica Balkanskog poluostrva,
1. deo: detliči i ptice pevačice (I. Piciformes et
Passeriformes). Srbska akademija nauka i umetnosti,
Monografija 491, Beograd.

Matvejev, S.D., V.F. Vasić, 1973: Catalogus faunae Jugoslaviae,
Aves. 4(3), Academia scientiarum et artium Slovenica,
Ljubljana,.

Matvejev, S.D., V.F. Vasić, 1977: Addenda et corrigenda ad
Catalogum faunae Jugoslaviae - Aves. Larus, 29-30: 123-136,
Zagreb.

Schmidt, E., 1979: "Vörös Lista" a Magyarország területén
veszélyeztetett állományu madárfajokról. 1. összeállítás. Magyar
Madártani Egyesület, Budapest.

Naslov avtorjev/Author's address:

Janez GREGORI, dipl. biol.
Prirodoslovni muzej Slovenije
Prešernova 20
YU-61000 LJUBLJANA

dr. Sergej D. MATVEJEV

Milčinskega 14
YU-61000 LJUBLJANA